

NÁRODNÍ SOUTĚŽ LITERÁRNÍHO PROJEVU

EVROPA VE ŠKOLE

SBORNÍK

VYBRANÉ LITERÁRNÍ PRÁCE

21. ROČNÍK - 2011/2012

**PRAHA
2012**

Výsledky literární části soutěže Evropa ve škole 2011-2012

I. kategorie (6 – 11 let)

Místo	Jméno *narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy (kraj), jméno vyučující
1. místo	Vínopal Matěj *2002	Tady je můj domov – moje rodina	Dědo, vyprávěj mi, jak to bylo dřív	ZŠ Vojnův Městec 95, 591 01 Žďár nad Sázavou Mgr. Věra Arnoldová
2. místo	neuděleno			
3. místo	Skopal Matyáš *2001	Nezapomenutelné vzpomínky na babičku a dědu	Moje babička	ZŠ a MŠ Tovačov, Podvalí 353 751 01 Tovačov Mgr. Marcela Haraštová
Čestné uznání	Moravcová Zdeňka *2000	Tady je můj domov – moje rodina	Já křeček a babička	ZŠ Vorlína, U Vorlínky 1500 258 01 Vlašim Mgr. Alena Bucharová
Čestné uznání	Láska Timon *2000	Tady je můj domov – moje rodina	Co mě naučila moje babička Dana	ZŠ, nám. Míru 3 602 00 Brno Mgr. Jiřina Michalisková

II. kategorie (12 – 14 let)

Místo	Jméno *narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy (kraj), jméno vyučující
1. místo	neuděleno			
2. místo	Malcová Markéta *1997	Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš	Kdo má rád veselí	3. ZŠ Slaný, Rabasova 821 274 01 Slaný (Stč) Mgr. Soňa Hamzová
2. místo	Ly Nguen *1999	Co všechno dokáže moje babička	Jak to bylo s Karkulkou	G Z. Wintra, nám. Jana Žižky 186 269 19 Rakovník Mgr. Lenka Hejdová
3. místo	Hanušová Alžběta *1997	Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu – Co mi dali moji rodiče	Kterak jsem jeli na Hostýn	ZŠ I. Hurníka, Ochranova 6 746 01 Opava Mgr. Roman Kubala
3. místo	Zapletalová Denisa *1997	Jen co se narodí- me, začínáme stárnout aneb To nám to letí	Vzpomínky	Slovanské G, Jiřího z Poděbrad 772 00 Olomouc Mgr. Zuzana Blahunková
Čestné uznání	Tomášková Jana *1998	Tady je můj domov – moje rodina	Maminka, máma, má máti	G a SOŠe, Pivovarská 69 385 01 Vimperk Mgr. Jana Tláskalová
Čestné uznání	Filip Lukáš *1997	Kde domov můj	Voda	ZŠ, Vackova 125, 394 70 Kamenice nad Lipou Mgr. Zdeňka Jůnová

Národní institut dětí a mládeže MŠMT

Národní komitét soutěže Evropa ve škole

Evropa ve škole

výtvarný a literární soutěžní projekt
21. ročník v ČR - 2011/2012

Soutěž je vyhlašována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, organizována a garantována Národním institutem dětí a mládeže MŠMT.

Soutěž je určena

žákům a studentům všech stupňů a typů škol a školských zařízení, pedagogům výtvarné a literární výchovy a všem dalším zájemcům o výchovu dětí a mládeže k evropanství a evropskému myšlení.

Cíl soutěže

„Evropa ve škole“ je soutěž organizovaná v evropských zemích od roku 1953 pod patronací řady evropských institucí. Základní myšlenkou je propagovat mezi dětmi, žáky, studenty a učiteli ideje vzájemné sounáležitosti evropských zemí a podporovat v nich pocit spoluodpovědnosti za osud Evropy. Důraz je kladen na výchovu k evropanství a k demokratickému evropskému myšlení.

Podmínky soutěže

Letošního ročníku soutěže, který vrcholí v květnu 2012, se zúčastnily děti a žáci ve 4 věkových kategoriích:

„Výtvarníci“	„Literáti“
1. kategorie: 4 – 8 let	1. kategorie: 6 – 11 let (do 5. třídy)
2. kategorie: 9 – 12 let	2. kategorie: 12 – 14 let
3. kategorie: 13 – 16 let	3. kategorie: 15 – 17 let
4. kategorie: 17 – 21 let	4. kategorie: 18 – 21 let

Motto soutěže tohoto ročníku souvisí s vyhlášením roku 2012 jako celoevropského roku aktivního stárnutí a solidarity mezi generacemi.

Rovněž oslavíme 150 let od úmrtí Boženy Němcové (1862), spisovatelky a autorky díla Babička a Františka Škroupa, autora hudby k písni „Kde domov můj“, která se stala hymnou Československa a České republiky.

Témata vyhlášená Českým národním komitétem České republiky:

Kde domov můj...

- I uprostřed Evropy zůstávám Čechem
- Ač hodně Evropan, stále více Čech

Tady je můj domov – moje rodina (doporučujeme spíše pro I. a II. kategorii)

1. Vyznání mým prarodičům
2. Babičko, dědo, povídej mi...
3. Moje babička /můj děda je ta / ten nejlepší
4. Já a moje babička /můj děda – proč bych chtěl/a být jako ona /on
5. Všude dobře, ale u babičky a dědy bývá nejlíp

6. Co všechno dokáže moje babička / můj děda
7. Moje nejhezčí prázdniny u babičky a dědy
8. Nezapomenutelné vzpomínky

Odkaz Boženy Němcové

Kdybych štětcem mistrně vládnout znala, oslavila bych tě, milá babičko, jinak; ale nástin tento, perem kreslený – nevím, nevím, jak se komu zalíbí! Ty jsi ale vždy říkala: „Není na světě člověk ten, aby se zachoval lidem všem.“ Dost na tom, když se najde jen několik čtenářů, kteří o tobě s takovou oblibou čísti budou, s jakou já o tobě píšu.

Božena Němcová

Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu – Co mi dali moji rodiče (či prarodiče)

- Ludvík Aškenazy „Každá nová generace by mohla nastoupit zcela zocelená tatínkem a dědečkem. Ale ona to chce pokaždé vyzkoušet od začátku.“
- Isokrates „Chovej se ke svým rodičům tak, jak chceš, aby se k tobě chovaly tvé děti.“
- Jiří Žáček „Kolikrát se rodiče obětují pro děti jen proto, aby jim to mohli vyčítat.“
- Valerius Maximus „Milovat rodiče je prvním zákonem přírody.“

Jen co se narodíme, začínáme stárnout, aneb To nám to letí

o úctě ke stáří, ohleduplnosti a toleranci ke starým lidem, o umění dospívat i stárnout, o uvědomění si plynutí času, o tom, jak mládí vidí či vnímají stáří.

- Jiří Žáček: „Než si zvykneš, že jsi mladý, už jsi starý.“
- Jonathan Swift „Každý chce žít dlouho, ale nikdo nechce být starý.“
- George Bernard Shaw „Stárnutí je otrava, ale je to jediný způsob, jak se dožít vysokého věku.“
- J. W. Goethe „Zestárnout není umění, umění je snést to.“
- Karolina Světlá „To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opuštění ideálů.“
- Jak vystihnout (zachytit) stáří (inspirace dílem Jiřího Anderleho (*1936), jehož grafické a obrazové cykly naléhavě a působivě vyjadřují úzkost člověka jak konkrétní, tak i obecnou, nadčasovou - stárnutí, samota)

Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš

- Walther „Líné mládí plodí nuzné stáří.“
- J. W. Goethe „I když svět jde kupředu, mládí musí stále začínat od začátku.“
- Jan Werich „Není výsadou ani stáří, ani mládí být chytrý či hloupý. Ti, co byli hloupí mladí, jsou obyčejně na stará kolena daleko hloupější. Ti, co byli v mládí chytří, na stará kolena bývají chytřejší o zkušenosti, o které zbohatli!“
- Jaroslav Seifert „Řikává se, že mládí touží a stáří vzpomíná. Nejsou to jen tesklivé, smutné a něžné vzpomínky, které se plouží pomalu za starým člověkem. I stáří touží! A byli byste možná překvapeni, jak i touhy starých lidí bývají intenzivní.“
- Rowlandová „Mladí nevědí, co chtějí, ale nesnesou, aby je vybízeli k něčemu jinému.“
- Jiří Žáček „Byl jeden dědeček poněkud nesmělý,
vymýšlel nesmysly a měl rád veselí:
- Jen ať se děti pobaví,
vždyť smích je dobrý pro zdraví;
aspoň z nich vyrostou veselí dospělí!“

- zkuste vytvářet limeriky (tj. zábavný literární poetický útvar, který se vyznačuje pětiveršovými strofami, které se rýmují podle schématu AABBA)

Solidarita mezi generacemi aneb Jaké starosti mám já

- Pablo Picasso „Dnešní mládež je hrozná, ale horší je, že k ní už nepatřím.“
- Menandros z Atén „Stáří se nevysmívej! Vždyť k němu směřuješ.“
- Německé přísloví „Stáří se má ctít, mládí bránit.“
- Evelyn A. J. Waug „Mládež dneška by měla občas uvážit, že bude stářím zítřka.“
- Karel Čapek „Mladá generace má pocit, že s ní přichází lepší svět. Stará garda má pocit, že s ní ten lepší odchází.“
- William Hazlitt „Naslouchali bychom pozorněji moudrosti starých, kdyby byli shovívavější k pošetilosti mladých.“
- J. W. Goethe „Mládež chce, aby ji méně poučovali, více podněcovali.“
- Zdeněk Svěrák: „Dospělý je jako ty
má jen větší trampoty
Bolejí ho klouby
nerostou mu houby
má starosti rodinné
to ty nemáš, to ty ne ...“

Prosím, nauč mě to!

Znalosti a dovednosti si mohou předávat generace navzájem. Co jsem se naučil od někoho staršího a co jsem naopak někomu staršímu vysvětlil a naučil ho, např.

- Co umí babička a já ne
- Co jsem naučil babičku, dědečka (např. práci s počítačem, telefonovat mobilem apod.)

Pro příjemné stáří

„Kdybych byl konstruktér, designer, architekt, vynálezce ...“

Návrhy na to, co by pomohlo starším lidem (např. určité vylepšení předmětů, které používáme, návrh na design předmětů pro starší lidi, např. i pro lidi s určitým pohybovým omezením apod.)
Návrhy na architekturu - např. multigenerační dům apod.

Poznámka:

Po zkušenostech z předcházejících ročníků bya předložena tato témata a náměty, z nichž si učitelé mohli vybrat ty, které nejlépe odpovídají věku a zaměření žáků i výtvarnému nebo literárnímu zpracování. Uvedená témata a náměty slouží jako východisko pro vlastní modifikaci. Témata bylo možné dále konkretizovat a rozvíjet. Forma práce i technika provedení je jako každoročně libovolná, závazné je pouze zaměření na výtvarné a literární projevy.

Důležitá upozornění:

doporučený rozsah literárních příspěvků do tří stran A4; autorům poezie se doporučuje zaslat alespoň tři básně; do výtvarné části soutěže nelze zasílat xerokopie prací, pokud neslouží výtvarnému záměru!

Přehled termínů:

Školní kola projektu Evropa ve škole se uskutečnila do **17. února 2012.**

Krajská kola se konala do **16. března 2012:**

- výsledky krajských kol literární části soutěže včetně oceněných soutěžních prací se zasílaly na adresu NIDM MŠMT do **23. 3. 2012,**
- vybrané výtvarné práce z krajských kol soutěže se zasílaly do **6. 4. 2012** na adresu:

Marcela Turečková, DDM, Hutník 1495, 698 01 Veselí nad Moravou.

Ústřední kolo (vyhodnocení literárních prací) proběhlo **11. dubna 2012 v Praze.**

Ústřední kolo (vyhodnocení výtvarných prací) proběhlo **19. - 20. dubna 2012 ve Veselí nad Moravou.**

Setkání účastníků projektu (ústřední přehlídka) **24. - 25. května 2012 ve Veselí nad Moravou.**

GARANT ÚSTŘEDNÍ PŘEHLÍDKY v r. 2012:

Marcela Turečková - ředitelka DDM Hutník 1495, 698 01 Veselí nad Moravou

tel.: 518 323 724 (kancelář) , 518 324 084 (ředitelka),

e-mail: ddmveseli@seznam.cz; reditelka.ddmveseli@seznam.cz

Kontaktní adresa:

Mgr. Barbora Šteflová, PaedDr. Eva Schneiderová (lit. část)

Národní institut dětí a mládeže MŠMT, Talentcentrum

Na Poříčí 1035/4, 115 30 Praha 1, tel.: 221 850 807, fax: 271 746 615,

e-mail: barbora.stefflova@nidm.cz; www.nidm.cz /Evropa ve škole

Verše (ze sbírky Pegas)

Téma: Nezapomenutelné vzpomínky

Jakub Liška

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

Čestné uznání – IV. kategorie

Dialog o tanci

Tanec tě neláká? Zaploužit si...

To tak, já a plouzáka. Bolej

z toho nohy

Vždyť ty ploužíš denně.

Ale sám, ve svých snech

a to je zatraceně...

Rozdíl?

Jak jsi řek. Navíc se bojím...

Konec námitek.

Jdeš, nebo ne?

Jdu

Raději pojdu na parketě

Než ve svém snu

Panychida

Šepot jde

k retu ret

k nosu nos

Pohled jde

k nosu nos

k tváři líc

Smutek jde

k tváři líc

k očím dlaň

Nářek jde

k očím dlaň

k zubům krev

Smrt jde smrt

k zubům krev

k retům rty

Dědo, vyprávěj mi, jak to bylo dřív
Téma: Tady je můj domov – moje rodina

Matěj Vinopal

ZŠ Vojnův Městec 95, Žďár nad Sázavou

1. místo – I. kategorie

Dědo, vyprávěj mi, jak to bylo dřív ...

„Bylo mi tenkrát sedm a konec války se blížil,“ začíná děda svoje vyprávění. Já se pohodlně usazuji a bedlivě naslouchám.

„Byl krásný, teplý květnový den a já pásł husy na kopci nad vesnicí. Ony to vlastně nebyly husy, ale úplně malá housátka s mámou husou. Najednou se ozval hukot a nade mnou se prohnala letka německých bombardérů. Podíval jsem se z kopce směrem na Krucemburk a viděl jsem, kam ta zkáza zamířila. Nad sousední vesnicí se rozstříkávaly gejzíry prachu a suti a plameny šlehaly do výšky. To už jsem na nic nečekal. Honem jsem nastrkal housata do košíku a upaloval domů! Máma husa běžela za mnou. Pamatuji se dokonce, co jsme tenkrát měli k obědu. Maminka vařila takovou bílou polévku s noky. Oběda jsme si ten den zrovna moc neužili, Sotva jsme dosedli ke stolu, začaly se rány od padajících bomb ozývat mnohem hlasitěji. Vypadalo to, že bombardují už i Městec“.

„Dědo, bál ses?“ zajímá mne.

„Ne, nebál, tenkrát jsem si nebezpečí vůbec neuvědomoval. Přesto jsme ale na nic nečekali a běželi se schovat do Vejmolá. To byla rokle blízko místa, kam jsem chodil pásť husy a jediné, trochu bezpečné místo v okolí. Mířilo sem hodně sousedních rodin, nikdo nechtěl čekat, až mu vybombardují střechu nad hlavou. V té době jsem měl ještě tři bratry a schovávali jsme se tu všichni i s maminkou a tatínkem. Vesnice se rázem vyliidnila. Povinnost zůstat měli jen lidé, kteří byli u hasičů. Víš, tenkrát nebyl ještě vodovod a já si pamatuji, že hasiči museli zabezpečit dostatek vody pro hašení případného požáru od bomb. Nosili tedy z potoka vodu do sudů u jednotlivých domů. Strašně jsem jim tenkrát chtěl pomáhat, ale byl jsem příliš malý ...

Také si vzpomínám na štrůdl německých aut valících se po státní silnici. Představ si, že jim docházel benzin a protože Němcům nikdo z našich lidí palivo neposkytnul, naskákali do jednoho pojízdného auta a ta nepojízdná nechali na kraji silnice a zapálili. Vyhořelé vraky tam byly ještě dlouho po válce.

„Dědo, a co ty husy?“ nedalo mi to nezeptat se.

„No, co myslíš? Housata jsme museli vzít s sebou a mámu husu taky. Doma v chlívků jsme měli i kozy, ale ty jsme s sebou vzít už nemohli. Po nějaké době v úkrytu jsme se přesvědčili, že Němci bombardují opravdu jen Krucemburk a do Městce snad už nepřiletí.“

„Jak dlouho jste tam zůstali, dědo?“

„Já ti už ani nevím, asi do večera, už si to přesně nepamatuji. Vojnův Městec tehdy náletům uniknul, ale opravdu jenom o vlásek, jak se říká. Bylo to taková poslední zlá událost v okolí před koncem druhé světové války. Na mne druhý den čekaly úplně obyčejné povinnosti, tentokrát jsem pásł husy na kopci s kamarády. Občas mi to ale stejně nedalo a zvednul jsem hlavu k obloze ...“
Můj děda umí krásně povídat, co myslíte? A babička možná ještě líp, ale o tom až zase někdy příště ...

Moje babička

Téma: Nezapomenutelné vzpomínky na babičku a dědu

Matyáš Skopal

ZŠ a MŠ Tovačov, Podvalí 353

3. místo – I. kategorie

Jmenuji se Matyáš a budu vám vyprávět o své babičce. Když jsem byl malý kluk, starala se o mne hlavně babička. Avšak její výchovné metody se lišily od výchovných metod jiných babiček. Snažila se mne vést k práci, ale ne vždy to dopadlo tak, jak mělo.

Třeba jednou se babička rozhodla uklidit průjezd a nešťastnou náhodou na mne vylila plechovku barvy. Večer mne museli rodiče čistit ředidlem. No, něco vyšlo líp, něco hůř. Jednou jsem šel s babičkou nakrmit slepice, ale babička nedovřela vrátka a polovina slepic utekla do zahrady. Mamě jsme se je snažili pochytyat. A tak jsem dostal nápad, vykopat past. Žádná ze slepic se však do pasti nechytla a jediné, co se mi podařilo lapit, byla nic netušící babička. Zapadla jí do ní noha. Teprve děda, který se vrátil z krámu, pochytyal slepice a vysvobodil babičku z pasti. Další nepovedený pokus o práci bylo trhání kopřiv pro hladové slepice. Babička do mne nešťastnou náhodou vrazila a já jsem spadl do kopřiv. Některé vzpomínky jsou však veselejší, třeba když jsem byl sbabičkou a tetou na zájezdu. Nevím, čím to bylo, jestli špatnou orientací nebo mým a babiččíným tempem, ale u autobusu jsme byli vždy poslední. Další komická příhoda byl výlet do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm, kde jsem se já, bratr a babička ztratili. Když babička hledala cestu zpět, bratr spadl do vody. No a někdy se nestalo vůbec nic.

Třeba na výletě do Kroměříže, který jsem přežil bez úhony. Ale ze všeho nejraději jsem měl, když babička vzpomínala na své mládí. Jednou mi vyprávěla, jak jim ze statku utekla kráva. Pochodovala po městě a na konci si lehla na silnici a ani se nehnula. Ať se ji babička snažila sebevíc dostat pryč, nešlo to, až přišel babiččín otec, vzal krávu za provaz a řekl: „Růženo, hybaj domů“ a kráva šla. Takové historky jsem od babičky slýchal často. No nevím, komu se poštěstí mít takovou skvělou babičku.

Verše (ze sbírky Pegas)

Téma: Nezapomenutelné vzpomínky

Jakub Liška

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

Čestné uznání – IV. kategorie

Jdou zástupy sněhu
a tají v komínech.
Tají se domům dech,
když cítí na zádech
zapomenutou něhu,
jak jemně mrazí v zdech.

Já křeček a babička
Téma: Tady je můj domov – moje rodina
Zdeňka Moravcová
ZŠ Vorlina, U Vorliny 1500, Vlašim
Čestné uznání – I. kategorie

Jsem křeček a žiji v malé klícce u jedné paní doma. Klíčka je malá, ale útulná.

Mám v ní velký domeček na spaní, modrý kolotoč a ruličku na kousání.

Paní, která si mě pořídila, je babička.

Je velká, má špičatý nos, velké uši, čemé vlasy, modré oči a moc milý úsměv. Je velice hodná, vždy když potřebuji, naplní mi lahvičku vodou a velkými prsty mi nasype krmení, jsou to samé dobrůtky.

Když odchází do takzvané práce, dá mě do malé nádoby a vezme si mě s sebou. Potom odejdeme a v práci se převlékne do velikých džínů a kolem pasu si uváže velikou zástěru, protože babička dělá kuchařku.

Pro mě je babička obrovská, je jako ti velcí obři z pohádek.

Když jdeme pryč, odejdeme do malého obchodu, kde prodávají knenín a zvířata. Babička mi vždy koupí nějakou dobrotu, například moučné červy, ti jsou výteční a chutnají jako žužu.

Pán, co stojí za velkým stolem, se nazývá prodavač. Je to velice hodný muž asi jako babička, ale ta je ze všech nejhodnější.

Jednou, když šla babička spát, jsem se rozhodl, že si udělám malý výlet po obrovském bytě.

Všiml jsem si totiž, že dvířka od klece jsou pootevřená. Zlehounka jsem si do nich strčil a otevřel jsem je. Slezl jsem po nábytku dolů a vyrazil jsem za dobrodružstvím.

Cupital jsem dlouhou tmavou chodbou a najednou jsem do něčeho narazil.

Bylo to velké, měkké a chlupaté. Děsně jsem se lekl.

Když jsem se vzpamatoval, zjistil jsem, že tam odpočívá můj nepřítel ... kočka!

Vytřeštil jsem oči a dal jsem se na úprk. Běžel jsem, co mi tlapičky stačily, ale ten velký netvor mi byl stále v patách.

Klíčkoval jsem mezi nohama stolu a najednou jsem uslyšel obrovskou ránu, kočka narazila do jedné z nich. Ale to už jsem byl naštěstí zase ve své klícce.

Babička asi slyšela rámus, tak vstala a šla se podívat. Vstala ale s hlasitým zívnutím.

Vzala mou klec.

„Co se to děje?“ pomyslel jsem si.

Tak mou klec nesla a nesla, až ji donesla do své ložnice, kde jsme všichni v klidu usnuli.

Babičku mám moc rád a svůj život také.

A to je zatím KONEC.

Jak to bylo s Karkulkou
Téma: Co všechno dokáže moje babička
Ly Nguen

Gymnázium Zikmunda Wintra, nám. Jana Žižky 186, Rakovník
2. místo – II. kategorie

V Trusovicích 11. 11. 2011

Milá Ludmilo!

Představ si, co se mi stalo. V sobotu mi zavolala dcera Maruška a říkala, že se za mnou zastaví moje vnučka - Červená Karkulka. Proto jsem trochu uklidila, vykoukala jsem se a upekla její zamilované kremrole na pohoštění a pak jsem už jen popíjela čaj u televize, aby měla pocit, že se o babičku musí přece jen trošku starat.

Vtom do mého domku vtrhl vlk. Hrůzou jsem vykřikla a zubní protéza mi vypadla rovnou do čaje. Než jsem stačila cokoli vymyslet natož udělat, už jsem byla ve vlkově břiše. Božíčku na nebičku, že jsem byla živá. Ani mě těma svýma trhákama neškrábnul! Navíc měl ten mizera vlk v žaludku samé nechutnosti. Starý mobil, kvákající žabu z plastu, zrcadlové brýle a bůhví, co ještě. Na nějaké prohlížení nebyl čas, protože mi na hlavu spadla Karkulka. Obě jsme čekaly, co se stane ... Pak se ozval výstřel. Docela blízko. „Aby to tak byl ten hezký mysliveček, co je tu nově,“ pomyslela jsem si. Ale než jsem to mohla domyslet, odněkud sem přišlo světlo. Popadla jsem Karkulku za ruku a vypadly jsme ven.

A vidíš, byl to ten mysliveček. Trochu se začal před tou naší Karkulí naparovat, tak jsem raději zašila tomu vlkovi břicho a zavolala do ZOO. Přijeli si pro něj natošup. Pak jsem narychlo šla něco uvařit. To víš, myslivce kremrolemi neuctíš. To chce maso! Ještě že umím „gulasto“. Tedy kuře v krůtě a krůtu v pštrosovi. Ještě se to peče a tak ti píšu. Mysliveček zatím Karkulce ukazuje, kde je nejlepší sbírat brusinky. Asi abych za čas uvařila svíčkovou.

No uvidíme ...

Tak se opatruj a brzy se ozvi.

Babka Trapka

PS: Neboj, vlk se v ZOO bude mít skvěle.

Smysly pro nesmysly (limeriky)

Karolína Peřinová

Gymnázium Uničiv, Gymnazijní 257

1. místo – III. kategorie

Chlapec kdysi maličký,
hrával s dědou kuličky.
Nevěda,
že děda
má i jiné koníčky.

V jedné šťastné rodince,
mrně křičí v peřince.
Druhé vříská
na dvě psiska.
To je jen část zvěřince.

Děda v rámci kondice,
najal kypré plavčice.
Oděn spoře,
našel moře
v nedalekém rybníce.

Kterak jsme jeli na Hostýn
Téma: Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu
– Co mi dali moji rodiče
Alžběta Hanušová

ZŠ I. Hurníka, Ochranova 6, 746 01 Opava
3. místo – II. kategorie

„Mařenko, pojď už,“ zavolal děda Lojza, „za půl hodiny nám to jede. Já na to nemám nervy, já už jdu.“ Právě jste slyšeli typický rozhovor rodičů mé maminky. U nás to toho dne probíhalo takto: „Děcka, pojďte už. Za patnáct minut nám to jede a vy ještě ležíte v posteli. Marunko, dojez už ten rohlík a zavázej Petříkovi tkaničky. Honzíku, nekousej si nehty a odnes batůžky do auta. Ještěže jsme se s babičkou domluvili, že nám děda koupí lístky!“ Zatímco maminka vydávala rozkazy, rychle jsme se oblékali. Snídali, balili rohlíky na svačinu či česali mladší sourozence.

V 6.40 odjíždí vlak z nádraží Opava - Východ.

V 6.32 sedíme v autě.

Po nádražním peróně se klidným krokem prochází elegantní pán v klobouku. Můj dědeček. O pár ulic dál vybíhá z domovních dveří ráznými skoky moje babička. V pravé kapse jí právě zvoní telefon.

„Ahoj, mami, tak už jedem,“ řekla moje maminka.

„Jó, a kam?“ řekla její maminka.

„Na Hostýn přece,“ odvětila moje maminka.

„Jé, vy taky?“ dělala překvapenou její maminka.

„Mami, prosím tě, koupili jste nám ty lístky?“ Znervózněla moje maminka.

„Jistěže, řekla jsem Lojzíkovi, ať je koupí,“ zasmála se babička.

Vyskočili jsme z auta, popadli každý jedno dítě, tři batůžky a běželi jsme k vlaku.

„Ahó, dědol“

„Ahoj, vnoučata, kde jste byli tak dlouho? Už jsem myslel, že nedojedete!“

„Hlavně, dědo, žes koupil ty lístky. Máme ještě tři minuty, tak to v pohodě stihneme,“ řekla babička. „Cože?“ vykřikl dědeček, až mu nadskočil klobouk, „Já?“

„No, bravo,“ odvětila babička a utíkala k přepážce. Za ní já s malým Pětou v podpaží, maminka s Honzíkem, sestra Marunka s batůžky a děda s kloboukem ...

„Jak to, že nám je nemůžete prodat!? Že je pozděl? Prosím vás, vlak odjíždí až za dvě minuty.“

„Milá paní, nezlobte se, já Vám to opravdu už neprodám. Kupte si lístky na další vlak!“

V některých situacích se vám může zdát, že jste naprosto ztraceni. V takových chvílích vás zachrání jen a pouze - rodina.

„Mám nápad,“ pošepтал mi Honzík. Udělal dva kroky dopředu a s roztomilým úsměvem prohlásil:

„Babi, může jet vlak přes chlapečka?“

„Můj Bože, podívejte se na něj, to necháte to nevinné dítě zabít?“ zakoulela babička teatrálně očima. „To teda ne, to si tam raději půjdu lehnout sama!“ A vykročila ke dveřím.

Úřednice zbledla: „Snad bychom se ještě mohli domluvit.“

Pravděpodobně nechtěla nést následky úmrtí mého bratra. Babička se sklonila k Honzíkovi a vlepila mu obrovskou pusou. „Já jsem to vždycky říkala, to dítě je po mně!“

„Dobrá věc se podařila, hrubá síla zvítězila,“ sedla jsem si vedle babičky. „To nesmíš říkat,“ opravil mě děda s lišáckým výrazem v očích, „zvítězila babička!“

Miluji svou rodinu. Bez dědečka, babičky, maminky, tatínka, mých sourozenců Marunky, Honzíka a malého Péti by byl můj život o mnoho chudší.

Na Hostýn jsme po několika drobných příhodách a nehodách s pratetami Ankou a Jankou, které se k nám v Ostravě připojily, v pořádku dojeli. Prateta Anka chová rotvajlera a prateta Janka perskou kočičku. Obě dvě pratety své mazlíčky milují a neopustí je ani na vteřinu. Proto si jistě dovedete představit poněkud rušnou cestu naší rodiny ve společném kupé ... Ale to až jindy.

Navzdory všem negativním vlivům se nám nakonec výlet skvěle vydařil. Na Hostýně jsme poděkovali Panně Marii za to, že nás celou cestu chránila a pro jistotu jsme jí svěřili i všechny naše příští cesty. Společné cesty. S rodinou.

Dědeček nám koupil turecký med. Díky!

Verše (ze sbírky Pegas)

Téma: Nezapomenutelné vzpomínky

Jakub Liška

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

Čestné uznání – IV. kategorie

Báseň

Kdy už mě napíše, kdy?

Až se oteplí.

Budu bez vady?

Hloupé dohady.

Budu k přečtení?

Tak jako umění.

Budu mít ohlasy?

Nepíšu pro masy.

Bude mne někdo číst?

Tím si nejsem jist.

Kam mě chceš napsat, řekni kam?

Na chvost kometě

Tak proč jsem vlastně na světě?

Abych nebyl sám

Kdo má rád veselí

Téma: Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš

Markéta Malcová

3. ZŠ Slaný, Rabasova 821, 274 01 Slaný

2. místo – II. kategorie

“Byl jeden dědeček, poněkud nesmělý,
vymýšlel nesmysly a měl rád veselí:
- Jen ať se děti pobaví,
vždyť smích je dobrý pro zdraví,
aspoň z nich vyrostou veselí dospělí!”

Jiří Žáček

Po dešti se v parku vždy vytvořily velké bahnité louže plné dešťové vody. Děti se bavily tím, že do nich skákaly. Nezáleželo jim na tom, že budou mít mokré a zablácené oblečení, protože na takové starosti byly ještě příliš malé.

Park byl obvykle plný života. Společně s dětmi si v loužích hráli i rozdávadění psi, kteří hlasitým štěkáním plašili holuby. To většinou zlobilo staré lidi, kteří do parku chodili a ptáky krmili, nebo jen odpočívali. Děti si musely dávat pozor, aby při svých hrách staré lidi nijak neotravovaly. Moc dobře znaly jejich podrážděný křik, jako by ti lidé neměli na práci nic lepšího, než stěžovat si.

A tak se jednou stalo, že když malý chlapec skočil do obzvláště velké louže, omylem při tom pocákal na nedaleké lavičce sedícího starého pána. Chlapec se chystal utéct, protože věděl, že bude následovat křik. Ale místo toho na tváři starého pána spatřil překvapení a jemný úsměv. „No, to se podívejme,“ zamumlal pán, „sedím tady na lavičce a dívám se, jak si ostatní hrají ...“ Pán pomalu vstal, došel k louži, ve které stále nejistě postával zmatený chlapec ... a pak do ní skočil. Chlapec nemohl uvěřit svým očím - pán před ním si hrál v louži jako malý kluk a smál se. Nakonec se rozesmáli oba, a když si jich všimly ostatní děti, zapojily pána do jejich hry.

Ostatní dospělí lidé vrtěli nad pánem poskakujícím v loužích hlavami. Ale jemu to nevadilo. S úsměvem jim na jejich opatrné otázky, zda je v pořádku, odpovídal: „Vždyť není nic lepšího, než smích, drazí přátelé. Já skáču do louží a mám chuť se smát. Vy sedíte na lavičkách a k smíchu vám není nic. Jen se modlím, aby z těch dětí nevyrostli zrovna takoví dospělí, jako jste vy!”

Smysly pro nesmysly (limeriky)

Karolína Peřinová

Gymnázium Uničiv, Gymnazijní 257

1. místo – III. kategorie

Jedna babča ve Zlíně,
má šest vnoučat na klíně.
S touhle kázní
se brzy zblázní,
zavře je všechny do skříně.

Vlastním tělem zrazen,
pořídil si děda bazén.
Od té doby
nemá mdloby,
užívá si denně lázeň.

Ať dělám, co dělám, vypadám staře
vrásky mi protnulý sinalé tváře.
Hlavně zrána
krindapána,
jsem předlohou pro sochaře.

Vzpomínky

Téma: Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí *Denisa Zapletalová*

Slovanské gymnázium, Jiřího z Poděbrad, 772 00 Olomouc

3. místo – II. kategorie

„Zestárnout není umění, umění je snést to.“

J. W. Goethe

Plamen svíčky se vlnil jako tanečnice a vrhal mdlý stín na dřevěný stolek. Na něm leželo album s čemobilými fotografiemi, ač jejich barva byla vybledlá, vzpomínky byly jasné jako odpolední slunce.

Stará ruka s vystoupilými žilami měkce obrátila stranu a ukazovákem přejela po jedné z fotek - byl na ní mladík v objetí s mladíčkou, krásnou dívkou. Oba měli ve tvářích úsměvy a v očích vepsanou lásku k tomu druhému.

„Babi, proč si nerozsvítíš?“ Setmělou místnost najednou ozářilo světlo vycházející z lampy stojící v rohu. Ve dveřích stálo děvče s rukama v bok a sjíždělo babičku káravým pohledem. Ta se jen shovívavě usmála a jemně album zavřela. Děvče napadlo, jestli nepůsobila moc drze, pro jistotu se andělsky usmála a jeleními skoky se dostala až k babičce. Posadila se vedle ní na židli a zvědavě na ni kulila velké modré oči. „Co to máš?“ ukázala drobným prstem na album, které již odpočívalo na stolku. Stará žena na něj letmo pohlédla a pak se láskyplně podívala na svou vnučku. „Vzpomínky, dítě..., vzpomínky.“

... Listy zbarveny do ruda ležely na zemi. Sem tam je rozfoukal vítr, jindy se jimi prohnal pes nebo nějaké dítě. Ať vyletěly do vzduchu, kolikrát chtěly, stejně zase padly k zemi. Stará žena v dlouhém, teplém kabátě jimi také procházela. Foukal poměrně silný vítr, opíral se do jejího stářím zesláblého těla a jedině pevný drdol zabránil vlasům, aby jí padaly do tváře. Pomalými, rozvážnými kroky mířila k rozlehlému domu. Byl starý, jeho zdi pamatovaly celé generace a pozornému posluchači vyprávěly příběhy. Ne vždy, ne každému, ale přesto, jakoby se tam čas zastavil a vrátit se do minulosti obnášelo jen překročit práh.

Přesně to žena udělala. Vstoupila do obrovské síně s dlaždicovou podlahou, kusy starého nábytku a okny s téměř čemými skly. Prach pokryl svým závojem vše, co bylo na dosah a zahalil tak siň do podivného šera.

Stará ženají tiše procházela, modrýma očima kmitala po stěnách, jakoby snad hledala něco, co tam nebylo. Prošla těsně okolo polorozpadlého dubového stolu, ukazovákem přejela po jeho hladké desce a v prachu tak udělala cestičku. Část se jí usadila na prstu, část se vznesla do vzduchu a donutila ji kýchnout. Přikryla si ústa, ale ani šimrání v nose jí nemohlo zabránit pokračovat dál. Byla překvapená tím, že ačkoli dům vypadal úplně jinak, než si ho pamatovala, vlastně byl stejný. Zajímalo ji, jak je možné, že se nestal útočištěm všelijakých pouličních živlů, vzhledem k tomu, že řetěz se zámkem na vstupní bráně již dávno propadl korozi. Ani na prodej nebyl. Prostě si tam tiše stál, každý o něm věděl, ale přesto byl nepoznaný. Čekal. Ale na co?

Schody, na něž žena vstoupila, zavrzaly pod náhlým tlakem. Za míjející desetiletí odvykly své činnosti a dáma se raději ani neodvažovala dotýkat dřevěného zábradlí. Nejspíše ztratilo původní účel a ona rozhodně nechtěla riskovat jeho pevnost. Namáhavě vystupovala po naříkajících schodech a v srdci měla podivný pocit. Snad radost smísenou se smutkem? Sama nevěděla.

To, co bylo dříve prvním patrem, se nacházelo v podstatně horším stavu. Snad jediný kus nábytku nebyl v celku, všude se povalovaly kusy dřeva prožrané červotoči. Pavouci si z ulámaných noh udělali záchytné body pro své sítě, které stejně jako všechno ostatní zapadly prachem zapomnění. Kdo tu byl naposledy?

Žena váhavě vstoupila do místnosti. Na zemi ležel roztržštěný křišťálový lustr, v rohu na třech nohách stálo piáno, na oknech visely potrhání záclony. Ale nic z toho žena neviděla. Místo pokoje, jež se vzdal zubu času, místo místnosti, která tiše umírala, viděla bohatou výzdobu. Na zemi ležely rudé protkané koberce, na zlatech ve zlatých rámech obrazy, lustr osvětloval místnost a po prachu nebylo ani vidu. Místo hniloby se ve vzduchu vznášela vůně nějakého dámského parfému. Na piáno hrály neviditelné ruce.

Přistoupila k zrcadlu a hleděla na svůj odraz. Kam se poděla vrásčitá tvář a stříbrné vlasy? Neviděla matku ani babičku, viděla krásnou mladou ženu s úsměvem na rtech. Čemé, vlnité kadeře jí rámovaly tvář, v níž jako dva safíry zářily oči plné života. Zimní kabát, který hrál její kosti, byl pryč, místo něj na sobě měla překrásné indigově modré šaty s odhalenými rameny. Na krku se jí houpal kámen barvy jejich očí. Otočila se. Bylo to zdání nebo skutečně zaslechla štěkot ohaře? Vzpomínala si na něj velice dobře, vždy když přišla, vítal ji láskyplným a ne příliš důstojným olізnutím na tvář.

Zůstala v pokoji, mlčky stála a s úsměvem sledovala portréty visící na stěně. Jako baletka, stejně tiše a lадně, se přesunula ke druhé stěně nedaleko piána. Neviditelné ruce pianisty hrály jinou skladbu, pomalou a tesklivou. Ale proč tesknit, když je tak krásný den? Žena se se smíchem zatočila, šaty se kolem ní vlnily jako závoj a bílé rozpažené paže byly jako křídla. Dlouhými prsty sáhla do knihovničky ve stěně a vytáhla jakousi knihu. Ani ji nenapadlo, že by se jí mohla okamžitě v rukou rozpadnout, bez zaváhání ji otevřela. Do tváře jí vlétla vůně papíru, kterou vždy tak milovala. S knihou v ruce, vydala se k malému křesílku u okna.

Posadila se a bezděčně pohlédla ven. Listy byly rudé a zlaté, pozdní slunce zbarvovalo krajinu do červena a vítr česal téměř holé koruny stromů. Škvírou mezi špatně utěsněnými okny i ji pohládl po tváři a donesl s sebou vůni cukrové vaty. Co si pamatovala, nedaleko od domu byl legrační muž se stánkem, který nadšeně prodával dětem tu růžovou sladkost. Opět knihu otevřela, položila si ji na kolena a listovala v ní. Zнала ji téměř z paměti a nebylo třeba ji znovu číst. Jen si užívala ten pocit, že ji může mít v ruce a připadlo jí, že i kniha byla ráda. Je to možné, aby se kniha radovala?

Pianista opět změnil skladbu.

Ačkoli si řekla, že znovu číst nebude, podlehlá nutkání a zase, snad již posté se začetla do poutavého příběhu. Nevnímala svět okolo, jen sem tam k ní pronikl nějaký tón piána nebo závan větru. Ani neslyšela, když k ní zezadu někdo přistoupil. Ale... Slyšela by jej vůbec, i kdyby dávala pozor? Něčí prsty s láskou přejely po části jejího odhaleného krku. Překvapeně sebou škubla, div jí kniha nevypadla z rukou. Ale poznala ten dotyk, neobrátila se a jen se usmála. Co kdyby ji přemohla zvědavost, co kdyby se přece jen otočila ...? Zhlédla by ho? Možná alespoň koutkem oka.

„Nedoufala jsem, že přijdeš,“ i její hlas byl jiný. Melodický, hladící po duši. Zvedla oči od knihy a opět pohlédla ven. Čekala odpověď, doufala, že by jí třeba mohl jen jediným slůvkem utvrdit, že je skutečně tam. Ale jak předpokládala - mlčel. A ačkoli mu nemohla vidět do tváře, přísahala by, že se tajemně usmívá, jako to mívával ve zvyku. Když se jí na krku objevil nový náhrdelník, jen

se usmála. Překlonila hlavu, aby mu umožnila lépe ho zapnout a myšlenka stíhala myšlenku. Věděla, že musí odjet, již dnes v noci a přesto se s ní přišel rozloučit. Stále se nebyla jistá, co k němu vlastně cítí, ale stejně na tom nezáleželo. Říkal, že se pro ni vrátí, že ho má očekávat a nikdy na něj nezapomenout, ale co je na tom pravdy? Ačkoli jí to nikdy nikdo slůvkem nenaznačil, věděla, že to všechno říká jen proto, aby ji uklidnil a utěšil.

Sáhla na kamínek, jenž se jí houpal na krku. Byl chladný a smaragdově Zelený, stejně zelený, jako byly jeho oči. Bude jí ho navěky připomínat a navždy ho bude mít u sebe. „Sluší ti,“ konstatoval a ona se usmála. Jak to mohl vědět, když ji ani neviděl zepředu? Možná, že ji znal natolik dobře, že si ji dokázal představit. I tak, vždycky to byl velký lichotník.

„Děkuji,“ špitla a pohled zabodla do země. Nevěděla, co má dělat. Ačkoli srdce mělo vcelku jasno – vyskočit z křesla, obejmout ho a ujistit, že bude čekat. Mozek se tomu bránil. Neměla by. Má přece nějaké vychování, jak by to vypadalo? Stále v ní zůstával jistý skepticismus, který jí říkal, aby mu tak slepě nedůvěřovala. Ač ho znala dlouho, kolik toho o něm vlastně věděla? Dokonce ani, kam odjíždí. Pianista zase změnil skladbu.

„Budeš mi velice chybět,“ řekl náhle a ona si přála, aby se mu mohla podívat do tváře.

Cosí jí v tom bránilo. Možná se bála, že pak už by nebyla schopna se s ním rozloučit. Nebo to bylo podvědomí, které jí říkalo, že jinak by se rozplynul?

„Ty mně taky,“ zase zašeptala a připadala si hrozně slabě. Nikdy se s nikým neloučila, snad jen se svou babičkou, která před nedávnem zemřela. Přestože si připadala zle, takový smutek jako nyní tenkrát nepocítovala. Možná to bylo tím, že pramatku téměř neznala. A co jeho? Připadalo jí, že ho zná, ale když se nad tím tak zamyslela, nic o něm nevěděla. Vždy byl tak tajemný, tichý a málomluvný. Ale stačilo jí to. Pouhou přítomností jí uklidnil, cítila se s ním v bezpečí, milovaná.

„I ty mi budeš chybět ...“

Náhle se do dveří vřítel přerostlý ohař. Zamířil si to přímo k ženě, radostně jí dal hlavu na kolena a pohledem vyžadoval drbání. Nahlas se zasmála, ten zvuk byl daleko líbeznější než pianistova hra - a ochotně psisko podrbala. Kdyby byl kočka, nepochybně by vměl blahem. Takhle se zmohl jen na blažené vrtění ocasem a uvolněný výraz.

„I Ralfovi budeš chybět,“ zasmála se a až poté jí došlo, že najednou postrádá něčí přítomnost v místnosti. V žaludku se jí usadil nepříjemný pocit a rychle se ohlédl za sebe.

To, co předpokládala, avšak doufala, že ji bude vyvráceno, bylo skutečné. Zmizel. Nevěděla, jak to dokázal, ale zatímco drbala psa, musel se nějak vypařit z místnosti. Přestože ji to bolelo, usmívala se. Ač nikdy necítila větší bolest, připadala si šťastná. Ač nikdy tolik neplakala, nikdy se tolik neusmívala.

Zvedla se a ohař na ni nespokojeně zamrkal. Přes slzy se na něj usmála a poplácala ho po hlavě, pomalu se vydala ke dveřím a naposledy se ohlédl. Vdechla milovanou vůni, pohlédla na milované zvíře a milovanou knihu. Pianista přestal hrát.

Zavadila pohledem o zrcadlo. Zase na sobě měla dlouhý, teplý kabát, černí vlasů vymizela a vystřídalo ji stříbro. Hladká kůže byla poznamenána úsměvy a pláčem a v očích byla vepsána léta. Pomalu vyšla z místnosti, sešla schody a stanula před domem.

Vítr pomalu utíchal. Krajina se utápěla v krvavé lázni, slunce bylo téměř skryté za obzorem. Listy dopadaly k zemi, kde se pomalu poddávaly času.

Stará žena vyšla před zrezivělou bránu a ohlédl se k domu. Pohledem vyhledala okno, z něž se tak ráda dívala, u něž tak ráda četla knihy. Na rtech jí pohrával úsměv. Skutečně v něm zahlédla siluetu mužské postavy?

Prokřehlými prsty si sáhla za límec kabátu a pevně sevřela zelený kámen. Přes okolní Chlad příjemně hřál a zdálo se, že žije vlastním životem. Sklopila pohled k zemi a vydala se domů, přesvědčená, že když už nic, vzpomínky bude mít stále. Ať mladá nebo stará, navěky ho bude nosit ve svém srdci, jeho tvář a laskavý hlas. Nezapomene. Už nikdy.
Pianista zase spustil svou hru.

Smysly pro nesmysly (limeriky)
Téma: Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš
Karolína Peřinová

Gymnázium Uničiv, Gymnazijní 257
1. místo – III. kategorie

Mého dědu z Hodonína,
uchvátila medicína.
S vřelou péčí,
všechny léčí.
Mají ho za podivína.

Měl jsem život bohatý,
říká tařík dojatý.
Kolik dětí,
po mě zdědí,
všechny moje útraty?

Mám babičku v Indii,
věnuje se magii.
Čaruje už od mládí,
kdoví co tam vyvádí.
Jsem její věmou kopií.

Než jsem Zhltal všechnu moudrost,
kapánek jsem zatím odrost.
Je to marné,
každý stárne,
směje se mi hloupý dorost.

Jeden moudrý stařec praví,
buďte celý život hraví.
Smích a mládí,
Spolu pádí.
Pak budete dlouho zdraví.

Babička mi radila,
abych více šetřila.
Za pár kaček,
hafo! značek,
na tržnici koupila.

Náš děda z Dubí,
má jenom dva zuby.
Babička je kompletní,
párek vskutku nevšední.
Ještě se tím chlubí.

Rodičové drazí,
divné heslo razí.
Každá facka,
spraví klacka.
Až mě z toho mrazí.

Stará láska nerezaví

Téma: Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí

Kateřina Prošková

3. ZŠ Slaný, Rabasova 821, 274 01

2. místo – III. kategorie

Vzali se za ruce a dlaněmi jim proběhlo to příjemně známé teplo. Šli po překrásné tmavě zelené louce. Šli do kopce. Šli pomalu a každý krok si vychutnávali. Mlčeli. Byli šťastní a to také se odráželo v jejich již vrásčitých tvářích. A když se tu a tam nějaká ta slza skutálela, překonávala mnoho klikatých cestiček ze slzných kanálků přes tvář, až se se třpytem snesla do vysoké trávy. Slza štěstí - říkala si a ve vzduchu si tančila. Vše kolem těch dvou se smálo. Všechno kolem nich se radovalo, kytičky lákaly sladkou vůní, ptáci zpívali své oblíbené melodie ... Stále ji miloval. Stále v ní viděl lásku svého života, a i když se její ruce zdály být křehčí a vrásčitější, Stále v ní viděl tu dívku, která ho svou krásou a šarmem očarovala, dívku, která si získala jeho srdce. Občas jí jen tak lehce stisknul ruku, a když k němu zvedla své velké oči, sice bledší a unavenější, ale stále tak umíněné a zvědavé zároveň, věnuje jí ten nejpříjemnější vzkaz lásky, jež mu vidí na očích ... Došli k cíli. Strom se mohutně a dominantně rozpínal na vrcholku kopce. Letitý strom byl jejich krásnou vzpomínkou, pamětním místem. Zde jejich mladá láska zapustila pevné kořeny. Kořeny, které jsou spleteny v uzly s kořeny starého dubu. To zde si vyznali své city, to zde si stvrdili věčnou lásku. Tehdy tu noc nakreslila srdíčko. Malé, ale roztomilé. Malým nožkem ho vyryla do tvrdé kůry stromu. Pak přišel a jeho láska jí zhojila zkrvavené ruce. Ruce, které on pak celý život chránil a teď objímal. Říkáva se, že mládí touží a stáří vzpomíná. Nejsou to jen tesklivé, smutné a něžné vzpomínky, které se plouží pomalu za starým člověkem. I stáří touží. Seděli tiše, vitr jí čechal vlasy, které vrhaly stříbrné odlesky k sálajícímu slunci. Byl to tak důvěrně známý pocit. Bude jí to tu chybět, tím si byla jistá, ale nemůže se dočkat dobrodružství, jež jí ještě čeká. Zbytek života bude cestovat, užívat si a odpočívat. Zbytek svých sil užije naplno po boku svého muže. Opět budou zažívat dobrodružství, opět se navrátí ... Znovu ucítí sladkou vůni života, a to stojí za hřích. Při tomto pomyšlení se jí rozhořely tváře a oči jí zajasřily. Srdce zrychlilo o pár úderů za minutu více a tlukot nabyl na síle, až se nad jejich hlavami přehnalo vyděšené hejno vlaštovek. A starý vrásčitý dub jako by jim uznale a smutně zároveň dával sbohem ...

Prázdnota

Téma: Nezapomenutelné vzpomínky

Magdaléna Bartošová

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

Čestné uznání – III. kategorie

Přede mnou leží prázdná stránka.
Prázdná jako noční náměstí.
Svítil nad ním luna bledá,
tak jako světlo na mém stole.

Na kašnu sype se vločka za vločkou,
má stránka je stále bílá.
Mohla bych na ni něco napsat,
ale to by sníh roztál a noc prominula.

Pozdě, nebo nikdy

Téma: Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí

Dominika Glaserová

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

3. místo – III. kategorie

„No tak! Poslechni mámu! Proč bys na ten koncert musela?“

„Protože si to plánuju celý rok! A strašně, strašně tam chci! I tu brigádu jsem si sehnala!“ „Chci, chci. Vy mladý neumíte snad nic jinýho! Když tam nepojedeš, svět se nezboří. Navíc je to v Anglii!“

„A o to právě jde! Nechci jednou sedět na židli jako ty a vzpomínat na ten nejnudnější život, plný správných a zodpovědných rozhodnutí! Dědo, to mi chceš opravdu tvrdit, že jsi nikdy po ničem netoužil?“

Netoužil? Koukal jsem se do těch krásných temně zelených očí a svět kolem mě se puntík po puntíku začal přetáčet o sedmačtyřicet let zpátky.

Bylo to nejkrásnější léto, jaké si za celý svůj život pamatuju. Slunce se nepříjemně odráželo od vody a oslepovalo mě. „Martine, to snad nemyslíš vážně,“ ozvala se opět máma na účet mého staršího bráchy. Nevšímal jsem si toho a pokračoval ve zkoumání mravenců, kteří se mi nelítostně zahryzávali do bosé nohy. Bylo to už něco jako denní rutina. Martin byl starší a měl svou hlavu. Nikdy rodiče neposlouchal a dělal, co ho zrovna napadlo. Vždycky si šel za svým cílem a kupodivu, i přes odpor veškerého okolí, toho většinou nakonec dosáhl. Já jsem spíš opak. Když pozoruju, jak rodiče vyčerpává, tak nějak automaticky se snažím jim nekomplikovat život ještě víc. Možná proto radši trávím čas poleháváním u klidného jezírka a staráním se o naši rodinnou restauraci, než plánováním divoké budoucnosti.

„Brácho, vstávej!“ ozvalo se jednou v noci a Martinovy studené ruce se mnou nepříjemně zatřáslý, „Co je? Co blázníš? Vždyť je noc.“ „Chci ti něco říct.“ Moc se mi nechtělo, ale zvědavost mě nakonec překonala. Kolem čtvrté ráno se tedy neochotně vydávám k místu, určenému mým nezodpovědným, ale nenahraditelným bratrem. „Tátova loď? Kam chceš jako jet, takhle v noci?“ „Sklapni a nasedni.“

Hladina je nádherná. Tma se pomalu ale jistě začíná vzdávat a jakmile doplouváme k útesu, pomalu a nesměle za ním začíná vystupovat slunce. „Bože! To je taková nádhra,“ vzdychnu. „Krása vid? A mohli bychom vidět ještě krásnější východ. Stačí, když budeš souhlasit a...“ „Počkej, jak to myslíš? Co tím chceš říct?“ „Chci tím říct... Odjed' se mnou! Nemyslím do jiného města, myslím ... myslím až za moře! Můžeme tam začít obchodovat, nebudeme už nikdy muset pracovat v restauraci, budeme si moct dělat co se nám jen zachce!“ Na chvíli jsem o tom začal přemýšlet. Vidím sebe, oblíbeného a obklopeného penězi. Vidím, jak si s bráchou třeseme rukama. Vidím ... vidím nešťastné výrazy rodičů a exekutora v našem rodinném podniku. „Neblázni! Tohle přece nemůžeme! Pomysli, co by se stalo doma! Nesmíš myslet jenom na sebe!“ „Jenom na sebe? V tom je tvůj problém! Když nikdy nebudeš myslet jenom na sebe, nikam se nepohneš! A jestli je tvůj sen do konce života utírat stoly a počítat každou vydělanou korunu, dobře! Jak myslíš!“ Mezi tím přijíždíme k městu na druhém okraji jezera. „Filipe, tady já vystupuju. Jestli chceš, pojed' se mnou. Jestli ne, přeju ti, abys tu nezakysnul do konce života. Vyříd' rodičům, že to nemyslím zle a taky to, že už se nevrátím. Sbohem!“

V tu chvíli jsem byl naprosto bezmocný. Neměl jsem odvahu od všeho odejít. V hlavě mi nemilosrdně zněla věta o tom, že už se nevrátí. Nedokážu opustit jeho ani rodiče. Po dlouhé

odmlce ze mě vypadlo to poslední, co bych chtěl slyšet: „Myslím, že už bys měl jít.“ Pamatuji si jen tupou, zničující bolest uvnitř mne a Martinovu nemilosrdně vzdalující se postavu.

Nakonec jsme se všichni s jeho odchodem, i když velice těžko, nějak smířili. Čas od času přišly zprávy o tom, jak se má. Nikdy se neoženil, ale začal úspěšně obchodovat s nábytkem. Mně se také nedařilo špatně. Restaurace po dlouhé době začla vydělávat. Ale ani přes své dvě nádherné blondaté dcery jsem nenašel klid. Už nikdy nenastal den, kdy bych nepřemýšlel o tom, jaké by všechno mohlo být, kdybych byl odjel. Nikdy jsem nezapomněl na naši poslední hádku a na to, co jsem mu řekl. Nikdy jsem mu nedal příležitost, aby mi to odpustil. Měl pravdu. Zůstal jsem tu a zatrpkl.

„Dědo. Dědo? Dědo!“

„Promiň, jenom jsem se trochu zasnul,“ odvětim. „A teď, když mne omluvíte, musím si něco zařídit. Do měsíce dám o sobě vědět.“

„Jak do měsíce? Kam jdeš, co se děje?“ „Nic se neděje, drahoušku. Jenom mi slib, že na ten koncert půjdeš.“

„Půjdu? To jako vážně?“

„Víš, nechci, abys celý život promamila a pak to musela napravovat na stará kolena tak, jako teď já. Sbohem.“ Moje milovaná vnučka mi připomněla, že musím udělat to, co jsem odkládal tak dlouho. Musím tam jet, musím jet za Martinem a říct mu, jaký jsem byl hlupák.

Ale při snaze najít klíčky od auta si všimnu, že na stole leží obálka. Naprosto stejná bílá obálka, jakou byste dostali k zaplacení elektriky. Jenže není. Otevíráin ji a cítím, jak se mi na okamžik zastavuje srdce. Přes veškeré slzy a tuhnoucí krev se snažím nahmatat křeslo. Marně. Klátím se na zem a před sebou vidím bledě obličje své dcery a vnučky. „Táto, co se stalo?“ řekne a vytrhne mi z ruky kus černě potištěného papíru.

„Martin ...“

Verše (ze sbírky Pegas) **Téma: Nezapomenutelné vzpomínky**

Jakub Liška

ZUŠ, Nádražní 827, Frýdlant

Čestné uznání – IV. kategorie

Bud' zdrávo ráno

Jitřenka – perlička zlatá
na pochvě dne _
Slunce rodí
Je ho plno řve je celé od krve
uši to rve
V hlavě mi chodí Včerejšek
Mlčí
Jako by mluvit
zapomněl
Nezapomněl
Nemá mi co
Říct

Víla

Ptal jsem se jí
Co je štěstí?
Prší z deště
Co je krása?
Štípe do očí
Co je láska?
Dýchá mořem
Co je bolest?
Pije řeky
Co je stáří?
Hladí tváře
Co je život?
Zpívá slunci

Ideály

Téma: To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opouštění ideálů

Daniel Štraub

Gymnázium J. Jungmanna, Svojsíkova 1, Litoměřice

„To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opouštění ideálů“

Karolína Světlá

Nechtěl jsem nic řešit. Vše kolem mě jen tak proplouvalo a já stál před školou. Míjela mě spousta mladých lidí s nadějami a energií do života. Stál jsem tam a čekal. Dokuřoval jsem cigaretu a vyhlížel ji. Vyhlížel jsem tu pro mě známou postavu, kterou jsem neustále obdivoval. Věděl jsem, že nechtěla, abych na ni čekal. „Prý že moc klišé.“

*

Bylo mi 25. Něco jsem měl za sebou a něco před sebou. To byl ten problém. Nebyl jsem už mladý a cítil jsem, že každé ráno mám větší problémy vstát. Bez kafe a cigaret už to skoro nešlo. Nedokázal jsem pít jako v mládí do brzkých ranních hodin. Vychutnávat si východ slunce opilými očima a vidět ten svět rozostřeně a trochu v mlze. Mlha, přes kterou jsem neviděl všechnu tu vlnu pokrytectví a přetvářky. Ta léta byla pryč a přede mnou stála každodenní šedá rutina, z které jsem měl strach. Pomalu jsem střízlivěl a vše viděl ostrými barvami, které byly nechutně syté. Vše bylo moc živé a já moc zúčastněný. Větrno vystřídalo slunečno a bezvětrí. Nebyla chuť nic dělat.

*

Byl podzim a vítr mi foukal listy pod nohy. Ona se stále neobjevovala. Dal jsem si další cigaretu. Druhou a třetí. Už dávno jsem zapomněl, v kolik zvoní na přestávku. Tyhle 45 minutové bloky se mě už dávno netýkaly. Konečně vyšla. Byla krásná, ale tak normálně. Naďa. Překvapeně mě pozorovala. Přiběhla ke mně a velmi intenzivně mě začala líbat.

„Klišé,“ myslel jsem si.

„Co tady děláš?“ Naďa přestala a táhla nás od školy. „Půjdeme někam pryč,“ pokračovala a na tváři měla přiblblý úsměv plný radosti. Šli jsme městem. Naďa se mě pevně držela a hlavu měla opřenou o mé rameno. Cítil jsem to.

„Koupil jsem nám víno, chtěl jsem tě překvapit.“

„Jsem ráda.“ pokračovala Naďa a stále se mě pevně držela. Už jsme byli na místě. Vyhledka na kraji města, kde bylo ticho a skoro mrtvo. Otevřel jsem víno a ona si uvázala šátek kolem krku. Trochu foukalo.

*

Pili jsme víno. Podávali jsme si láhev zruky do ruky. Každou další vteřinou byla lahev studenější a nám byla zima. Nikdo jsme si to ale nepřiznali. Byli jsme spolu rádi. Byli jsme. Seděli jsme vedle sebe a pozorovali přírodu. Občas jsem ji políbil a z jejích rtů jsem cítil trpké víno. Měl jsem to rád. Možná to věděla. Stejně tak, jako ona měla ráda, když jsem jí skousl rty a její tělo přitiskl k tomu mému. Možná jo.

Naďa: „Překvapilo mě, když jsem tě viděla. Proč jsi přijel?“

Já: „Za tebou, vidět tě a promluvit si s tebou. Víš, že rád mluvím.“

Naďa: „Trochu mě to děsí. Ta část s tím promluvit si ... Děje se něco?“

Já: „Nevím, možná to jsem já, možná ty, ale stejně tak to můžeme být i oba dva. Moc tomu nerozumím.“

Naďa: „Čemu nerozumíš? Mně? Mám starost, co přijde za další slova. Prosím vyveď mne z omylu.“ Natočila mou tvář k sobě a upřeně mi hleděla do očí, jako by chtěla vědět, co se ve mně odehrává. Ve mně a v mé duši. Cítil jsem to.

Já: „Nevím, určitě to jsem já. Jsem s tebou rád. Tohle víno a konverzace. Mrzneme tu a je nám fajn. Jen tě nechci nějak odtrhávat od toho všeho. Jsi mladá a potřebuješ se bavit. Já ti jen stále povídám o tom, jak je vše špatné. Jenom proto, že sám nejsem spokojený.“

Naďa: „Takhle nesmíš přemýšlet. Chci být s tebou. Mluvit a poslouchat tě. Podávat si to víno a klepat kosu. Nic není přece důležitější.“

Já: „Nevím. Nechci ti to vše kazit. Sama jsi jako já, když jsem byl mladší. Pít do rána. Pozorovat to, jak se mění noc v den. Miluji tě. Miluji tě pro tvou touhu splnit si sny, a proto, že celý svět máš ještě v mlze, přes kterou to všechno nevidíš. Nechci ti tu mlhu rozfoukat ...“ Naďa: „Přece na to stejně jednou přijdu, tak o co jde? Jednou budeme všichni bez síly a touhy. Nemůžu žít přece celý život v mlze. Nikdo takhle nežije. Člověk pro tu mlhu ztratí sílu. Sny jsou pro mládí, ale žít se s nimi nedá.“

Já: „Nejde to, ale je to lepší. Chci, aby sis to všechno užila. Takhle jsi spokojená, ale tohle, co máš se mnou, můžeš mít vždy. Ty ano. Víš, chci s tebou být, ale nechci tě připravovat o tuhle možnost.“

Naďa: „Mlč. Mlha není lepší. Nestojím o ni. Stojím o tebe. O nás a o tyhle chvíle. Upřímnost a pravda. Sice to je debilní, ale nejspíš to tak je. Nejspíš taková je i upřímnost sama i se životem. Není černá, ani bílá. Prostě je. Je lepší než lež. Možná bolí, ale lež pak přece taky.

K čemu teda mlhu?“

Já: „Mám pocit, jako bych tě o něco připravoval. Jako bych ti něco bral a to nechci.“

Naďa: „Tohle neříkej. Jednou budu stejně unavená. Každý bude jednou unavený a bez síly. Právě kvůli té mlze. Nikdo nemůže mít takovou sílu, a když jo, jednou si toho klamu všimne a co se stane pak? Pak bude také z toho všeho znavený. Nemluv takhle.“

Já: „Hm. Nevím, proč mi to vadí, ale chtěl jsem, ti o tom říct.“

Naďa: „Přestaň být takový. Všechno si to způsobuješ akorát ty sám. Pořád se tím užíráš, jako by to bylo všechno. Bojíš se. Vede tě strach. Je to jenom v tobě, a v té tvé hlavě.“

Stál jsem naproti ní a pozoroval jsem ji. Ona něco řekla, a pak jsem řekl něco já. Věty a slova, která mířila přímo do mého srdce. Věty a slova, která mě a ještě společně s ní naplňovali touhou a láskou. V ruce jsem držel studenou a už skoro prázdnou láhev. Oba jsme mrzli a tiskli se k sobě. Nebyl jsem unavený. Bylo to fajn, i když foukalo.

Naďa: „Neudělej nějakou hloupost. Buď tu se mnou. Né se strachem.“

Pošeptala mi do ucha. Vzala si láhev a napila se posledního zbytku vína. Měla odhodlání, kvůli kterému jsem ji miloval.

Všiml jsem si, že byla trochu opilá a mně víno už také stouplo do hlavy. Oči se nám zalily alkoholem a svět byl v mlze. Pokrytectví a přetvářka se linuly vzduchem, ale šly vidět jen jejich slabé obrysy. „Jako tehdy.“ měl jsem na mysli a usmíval jsem se. Stalo se něco divného. Možná mě probrala. Možná mi došlo, že ještě nejsem tak unavený. Možná to udělalo to víno, ale spíš to byla Naďa s její touhou a láskou. Zbavila mě strachu a ukázala mi východ slunce. Východ slunce, který jsme spolu pozorovali přes prázdnou lahev od vína, a všechno bylo rozostřené. Všechno hlavně bylo. Bylo to teď. Nic nebylo důležitější.

Trochu foukalo.

Návštěva tří životů

Téma: Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí

Barbora Velacková

Gymnázium J. Š. Baara, Pivovarská 323, Domažlice

3. místo – IV. kategorie

Seděla jsem na starém gauči s téměř viditelnými prosezenými dulkami a snažila jsem se právě v jednom z nich trochu uvelebit. Moc se mi to ale nedařilo, ačkoliv už jsem vyzkoušela snad všechny možné varianty sezení. Před dalším marným pokusem mě naštěstí zachránil můj nejlepší kamarád, který právě vešel do obýváku s podnosem, z něhož stoupaly dva malé obláčky páry. Podal mi hrneček s horkou kávou a posadil se s poněkud větším hrnkem čaje vedle mě.

„Poslední výlet, vidíš?“ podíval se na mě. Pousmála jsem se, ale neměla jsem chuť mluvit. Stále jsem nevěděla, kam se vydám tentokrát. Už jsem měla jen poslední možnost. Poslední den.

„Neříkej mi, že ses nerozhodla, kam to bude?“ pootočil hlavou do strany a zkoumal můj obličej. Znal mé grimasy lépe než já, jelikož jsem na sebe neviděla, a tak by odpověď byla zbytečná.

„Vždyť je to stejně tak jasné jako tenhle gauč,“ trochu se pousmál.

„Ten gauč je maximálně tak starý, ale rozhodně ne jasný,“ namítla jsem.

„No právě,“ usmál se ještě víc a já to pochopila. Stárí. Za poslední dva dny jsem se střetla s budoucností i s minulostí. Abych to objasnila: vyhrála jsem v soutěži o nejpoutavější příběh budoucího života na Zemi a oceněna jsem byla třídenním cestováním svým životem. První den jsem si zvolila věk kolem pětatřicítky a zažila jsem pocit opravdové, zralé dospělosti.

Včera jsem se vrátila do bezstarostného dětství a dnes zbývalo stárí.

„Bojím se tam,“ připustil jsem nahlas a dumala jsem, proč to tak cítím.

„Bojíš se snad vráscitě kůže, umělých zubů, křehkých kostí a stříbrných vlasů?“ vcelku to vystihl. Měl jsem strach ze svého zestárlého já ... Musíš to brát z toho výzkumného hlediska, budeš moudřejší díky událostem v životě a navíc je to jen jeden den. To přece zvládneš,“ podpořil mě a já se podvolila. „Vždyť o nic nejde,“ špitla jsem potichu.

Zavřela jsem oči, uvolnila jsem se a myslela na stárí. Nechtěla jsem to moc přehnat, abych nevstoupila do těla, které by se rozpadalo jako ten gauč pode mnou. Čekala jsem, co se bude dít. Při návštěvě zralosti na mě okamžitě padla tíha starostí. Naproti tomu dětství mě přivítalo osvěžujícím letním vánkem a vůní posečené trávy.

Nyní jsem pocítila, jak se mé tělo nepatrně pohnulo. Žáda se trochu nahrbila a měla jsem pocit, že se mi hůře dýchá, ale celkově jsem to byla pořád já. Ta skutečnost, že se cítím stále stejně, mě natolik potěšila, že jsem otevřela oči a vesele vyskočila na nohy. Běda mi! Zatočil se mi celý svět. Tělo nestíhalo reagovat na mé pokyny a skácelo se zpět na pohovku. Překvapením jsem dočista ztuhla a bála se tím neznámým tělem být jen malinko hybat. Nemám tušení, jak dlouho jsem v nehybné pozici vydržela, ale zvědavost mě nakonec přemohla a já jsem se přiměla pohnout. Podařilo se mi dostat ruce do takové polohy, abych si je mohla lépe prohlédnout. Chvilku mi trvalo, než jsem na ně zaostřila, ale když se mi to konečně podařilo, nestačila jsem se divit. Prsty byly více kostnaté, celá ruka se mírně chvěla a pokožka se na mě nehezky mračila. Zaujaly mě ale modravé žíly, které vystupovaly na povrch a klikatily se jako silnice v Alpách.

Zkusila jsem se znovu postavit, ale tentokrát pomaleji a s rozvahou. Přenesla jsem váhu těla na zesláblé nohy a až nyní jsem si všimla, že kousek od mé ruky stojí opřená hůl, o níž jsem

se mohla opřít. Doufala jsem, že se zvládnou přemístit i bez ní, jenže sebedůvěra zmizela spolu s prvním krokem a já po dřevěné kamarádce přece jen sáhla.

Belhala jsem se po skromném bytě a marně pátrala po zrcadle. „Možná je dobře, že se neuvidím,“ vyslovil jsem nahlas a uvědomila si, že můj veselý hlásek už dávno dozvonil. „Babi! Kdepak jsi?“ ozvalo se z předsíně spolu s bouchnutím dveří a čísi kroky se rychle přibližovaly. V mžiku se u mě objevila dospělá žena, podepřela mě a pomohla mi zpět na pohovku. „Kdopak jste?“ zeptala jsem se ze zvědavosti. Podívala se na mne soucitně. Trochu posmutněla a přinesla mi sklenici s vodou. Do třesoucí dlaně mi vložila několik prášků a nespustila mě z očí, dokud jsem je všechny poslušně nezapila.

Chvilí mi vyprávěla, co se za poslední dny událo v jejím mladičkém životě, a já si uvědomila, že si lidé v tomto věku vůbec neváží zdraví a mládí berou jako samozřejmost.

Měli by si uvědomit, že zítra to mohou být oni, kdo se stěží udrží na nohou. Mou domněnku potvrdily i mé klouby, které tak nespokojeně zavržaly, když jsem se loučila se svou dospělou vnučkou. Znovu jsem osaměla. Vteřina se stala minutou a minuta celou věčností, a přesto jsem nebyla schopná udělat sebemenší užitečnou věc. Jen jsem tak seděla a přemýšlela, kde mě co bolí a stále jsem se nemohla dopočítat. Pokaždé, když jsem se už přiblížila k výslednému počtu, se ozvala jiná bolístka a já v ten moment zapomněla, kolik jsem to napočítala prvně, a tak jsem musela začít od začátku.

Celé to nicnedělání mi připadalo velmi vyčerpávající, a tak jsem se po třech došourala až k posteli, kde jsem musela náročnou cestu nejdříve rozdýchat, než jsem své chátrající tělo dostala pod pokrývkou do snesitelné polohy.

Vnímala jsem své skuhrající srdce, které mi náhle připomínalo jakousi ukolébavku, kterou jsem kdysi znala. Snažila jsem se rozpomenout, kdo mi ji zpíval, když vtom se objevil přímo přede mnou. Popíjel horký čaj, broukal si onu známou melodii a vyčkával. Čekal, až mu převyprávím, co jsem zažila a zda jsem zmoudřela, a tak jsem své mladé, avšak poněkud ztuhlé tělo posunula dál od prosezeného dülku a pustila se do vyprávění.

A proč zase já

Téma: Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu

– Co mi dali moji rodiče

Kateřina Wagnerová

Gymnázium a SOŠ ekonomická, Pivovarská 69, 385 01 Vimperk

Čestné uznání – IV. kategorie

„Chovej se ke svým rodičům tak, jak chceš, aby se k tobě chovaly i tvé děti.“

Isokrates

A proč zase já! Všechno musím oddřít vždycky já, nikdo tady nic nedělá!“ Jarčina tvář plála hněvem a z očí jí sršely blesky. „Ale Jaruš, vždyť jsme se domluvily na pravidlech, jak vše budeme dělat,“ namítla maminka, ale dcera ji nenechala domluvit. „Pravidla, pravidla a zase jen pravidla. Znáš ty vůbec něco jiného než pravidla ... no asi jo ... ještě povinnosti!“

„Sama jsi navrhla ...,“ ale ani teď se mamince nepodařilo myšlenku dokončit. „No jo, to jsem

byla malá a hloupá!“ dostalo se jí odpovědi. Námitku, že to bylo před dvěma měsíci, radši už spolkla. Nemělo cenu se hádat. Ale kdo měl vlastně pravdu? Je něco zlého chtít na dětech, aby se podílely na chodu domácnosti? „Nikdo ve třídě nemá tolik, co já. A všichni můžou chodit na diskotéku a domů, kdy chtějí. Jenom já musím hned po škole domů a dřít jak kuň. Kašlu na to, dělej si to sama.“ Bum, prásk, třisk. Prásknutí dveří a Jarka byla pryč. Maminka unaveně vzdychla. Neměla chuť se hádat. Byla po noční a jediné, co si přála, bylo zalézt do postele a spát. Zkusila se na chvíličku zavrtat do peřin, ale nemělo to cenu. Věděla, že už neusne. Vždycky, když se s dětmi nepohodla, byla víc unavená, než kdyby všechnu práci kolem domácnosti udělala sama. Ale bylo by to správné? Chtěla mít perfektní rodinu, kde budou všichni spokojení, budou podnikat kupu věcí, jeden druhému pomáhat ... A nebylo to tak ještě nedávno? Ale děti vyrostly, z hodných domácích pomocniců jsou rebelové... ale ne, ani přemýšlet by tak neměla, vše vidí teď nějak černě. Vstala a šla vyžehlit kopici prádla, která se na ni vyzývavě šklebila z kouta. Aspoň nebude muset říkat dětem. „Tohle si asi fakt můžu udělat sama,“ pomyslela si, pustila si své oblíbené Beatles a bylo jí i při žehlení docela fajn.

„Hele, ty s náma teda nepůjdeš?“ ujišťovala se Eva a pohledem nevěřičně provrtávala Jarku. „Jo, kašlu jí na všechny ty trapný úklidy a nákupy. Nejsem domácí sluha ani otrok.“ Holky nadšeně zajásaly a vrhly se do víru nákupů. Obcházely butiky, brebentily, hodnotily, Jana si koupila blůzku a všechny si ji s jásotem v kabince vyzkoušely. Odpoledne nemělo chybu. „Kam teď, dámy?“ zeptala se Eva, když opouštěly klenotnictví. „Chtělo by to si někam sednout a všechno ještě probrat u něčeho sladkého,“ navrhla Jana. „Já už musím jít, ještě musím pro brášku do družiny, tak zítra“ rozloučila se Heda. Ostatní vybraly malou kavárničku a usadily se v ní. Jarka už ale neměla stání. Po tom, co se Helča rozloučila s tím, že musí pro bráchu, docela v ní hrklo. I ona měla být dávno doma. Mamka chtěla, aby dohlédla na dvojčata, jak píšou úkoly, a ohřála večeři. „Ale co, zvládnou to samy, nejsou malé,“ snažila se utlumit nepříjemný hlas v sobě. Ale věděla, že to nedokáže. „Holky, já už taky musím.“ Rozloučila se a běžela domů. „Hele ségra, je tu nákej přípis pro tebe,“ volal na ni starší brácha. „Ty už jsi doma?“ Překvapilo ji to. Studoval prvním rokem v Praze a domů jezdil až v pátek. „Jo, odpadly nám přednášky,“ slyšela ještě z vedlejšího pokoje. To už ale brala do ruky vzkaz. No samozřejmě. Od mámy. „Jaruško, v čistírně máme dneska připravený kabát, doběhla bys tam, já to už nestihnou.“ Stálo tam. Tak to ji teda dorazilo. „Jasně, já se můžu ulítat a tři lidé se válí doma. Taky tam mohli dávno dojít!“ Naštvala se docela spravedlivě. Ale její hněv směřoval na mámu. Jednou si vyrazila s holkama, pak je opustila a utíkala domů a místo uznání další práce. „Jdu za ní a pořádně jí to vytmavím!“ rozhodla se, vzala si kabát a s tradičním třísknutím dveří vyběhla z domu. Běžela až k pečovatelskému, kde máma pracovala. Branka byla zavřená, vrátný nikde. Zazvonila a čekala.

K hlavní brance se přišoural jakýsi děda. „Jdeš na návštěvu?“ oslovil ji. To teda tak měla náladu se s někým vybavovat. Ale děda koukal tak mile, že spolkla ošklivá slova. „Ne, za Mámu, ona tu pracuje.“ „Pracuje? A kterápak to je?“ zajímal se děda. „Ne, počkej, neříkej mi to, budu hádat, vypadáš tak ... mile ... jako sestra Klára. Není to tvoje máma?“ Překvapeně na něj pohlédla. „No, je.“ Děda měl radost. „Že jsem si to nemyslel! Víš, ona je moc hodná.

S námi je to dost těžký ... někdy. Nebo možná vždycky. Ale ona se nezlobí. Třeba desetkrát jde a pomůže, nic si neoškliví, a že se tady dějou věci. Tvá máma je fakt jednička! A víš co, já tě sem pustím, ať nemusíš čekat.“ A otevřel branku. „Dneska je na trojce!“ zavolal ještě za ní a odšoural se po chodníčku dál.

Pomalů šla k pavilonu, kde ležely nejhorší případy. Ležáci. Tak se jim říkalo. Má tam vůbec chodit? Ale dědův pohled cítila na zádech. Nemohla se vrátit. Dveře pavilonu byly otevřené a tak šla dál. Na sesterně nikdo nebyl. Něco ji táhlo dál. Za jedněmi prosklenými dveřmi uviděla mámu. Byla k ní zády a zrovna se skláněla k jakési stařence. Máma, její drobná máma, zvedala tu babičku do sedu! A stařenčiny oči? Upíraly se k mámě s nadějí a vděčností. Jarce vstoupily do očí slzy. Mamka. Její mamka. Tak ji tu mají všichni rádi! Stařenka byla usazená, podložená polštáři a spokojeně se usmívala. „Jaruš? Stalo se něco?“ mamka se překvapeně otočila. Trochu se lekla. Po ranním konfliktu nečekala, že by ji dcera jen tak navštívila. Jarka se až zajíkla. „Jen jsem se chtěla zeptat, jestli bych ti nemohla s něčím pomoci!“

(Ne)pateticky

Téma: Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí

Karin Kušová

Gymnázium Hejčín, Tomkova 45, Olomouc

3. místo – IV. kategorie

Zanechat

Dotlačím slova k neslyšícím uším,
postě jim slíbím, že se brzy vdám,
S očima vzhůru - co mi zbývá? - mlčím,
když s chutí věnuj se hvězdným pomluvám.

Jsou znalci pravidel a starých dobrých rad:
Co jíst, kdy spát i jak se správně smát,
jak čistě mluvit a co si oblékat,
jak dobře vařit, za koho se vdát.

Snadné je zrádné a nového se bojí.
Před TV se jim krásně usíná.
Zvonící mobil je vždy klíč k nepokoji,
slídění v okně téměř rutina.

S námi si nikdy nenajdou chvíli,
aby svůj zájem zastavili.
Však jednou je život unaví,
tíše mou ruku pohladí,
pomlčí o svém trápení,
o věku vhodném k ženění,
o kouzle plných žaludků,
o časech dávno zvadlých snů,
o slovech vhodných k modlení,
o tom, že svět se nemění,
a mě, ač smutnou, bude hrát,
že jsem je stihla ... milovat.

Neposlušná (limerik)

Původci výbomné nálady
byly dvě zubní náhrady.
Jedna se usadila v puse,
druhá na sedadle v autobuse
Vzala mi kousek nálady.

Vyhlídky (limerik)

V domově důchodců, tam je veselo:
dědečci vášnivě hrají tam na cello,
babičky celou noc paří,
urologický čaj si vaří.
Mně se tam přesto nechtělo.

III. kategorie (15 – 17 let)

Místo	Jméno *narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy (kraj), jméno vyučující
1. místo	Peřinová Karolína *1997	Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když najdeš.	Smysly pro nesmysly	G Uničov, Gymnazijní 257 783 11 Uničov Mgr. Iveta Novotná
2. místo	Prošková Kateřina *1996	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	Stará láska nerezaví	3. ZŠ Slaný, Rabasova 821 274 01 Slaný Mgr. Soňa Hamzová
3. místo	Glaserová Dominika *1997	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	Pozdě, nebo nikdy	ZUŠ Liberec 460 01 Frýdlantská 1359/19 Mgr. M. Hercíková
Čestné uznání	Pasáková Kateřina *1996	Solidarita mezi generacemi aneb Jaké starosti mám já	Rodinná návštěva	G P. de Coubertina nám. F. Křížka 860, 390 01 Tábor PhDr. Jiří Kálal
Čestné uznání	Dang Thu Trang *1995	Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu – Co mi dali moji rodiče	Slavnost	Konzervatoř Plzeň Kopeckého sady 10 301 00 Plzeň Mgr. Blanka Hejtmánková
Čestné uznání	Koubková Radka *1997	Tady je můj domov – moje rodina	Svatba v pantoflích	ZŠ E. Beneše, Mírové nám. 1466 397 01 Písek Mgr. Kařková
Čestné uznání	Hynková Kristýna *1995	Stáří se nevsmívej! Vždyť k němu směřuješ.	Stáří se nevsmívej! Vždyť k němu směřuješ.	G O. Havlové, M. Majerová 1691 708 00 Ostrava-Poruba Mgr. L. Pavelková
Čestné uznání	Hasníková Klára *1994	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	G V. Makovského, L. Čecha 152 592 31 Nové Město na Mor. Mgr. Marie Schneinerová
Čestné uznání	Barťošová Magdaléna *1996	Nezapomenutelné vzpomínky	Tanec vzpomínek Prázdnota	ZUŠ, Nádražní 827 464 01 Frýdlant Mgr. Eliška Vobrubová

IV. kategorie (18 – 20 let)

Místo	Jméno *narozen(a)	Téma	Název práce	Adresa školy (kraj), jméno vyučující
1. místo	Štraub Daniel *1993	Karolína Světlá: To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opouštění ideálů.	Ideály	G Josefa Jungmanna, Svojsíkova 1 412 01 Litoměřice Mgr. Andrea Skokanová
2. místo	neuděleno			
3. místo	Kušová Karin *1992	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	(Ne)pateticky	G Hejčín, Tomkova 45, 779 00 Olomouc Mgr. Šárka Zajícová
3. místo	Velacková Barbora *1994	Jen co se narodíme, začínáme stárnout aneb To nám to letí	Návštěva tří životů	G J.Š. Baara, Pivovarská 323 344 42 Domažlice Mgr. Jan Pek
Čestné uznání	Wagnerová Kateřina *1992	Nejlepší dar dětem je opatřit jim dobrou rodinu – Co mi dali moji rodiče	Chovej se ke svým rodičům tak, jak chceš, aby se chovali k tobě	G a SOŠek, Pivovarská 69 385 01 Vimperk Mgr. Zdeňka Zámečníková
Čestné uznání	Liška Jakub *1994	Nezapomenutelné vzpomínky	Pegas	ZUŠ, Nádražní 827, 464 01 Frýdlant Mgr. Eliška Vobrubová
Čestné uznání	Grunová Michaela *1994	Tady je můj domov, moje rodina	Dokonalý dědeček	G, Smetanova 168, 672 01 Moravský Krumlov Mgr. Jana Rábllová

Statistika

Kategorie	Počet prací	Počet cen	Čestné uznání
I.	15	2	2
II.	31	4	2
III.	21	3	6
IV.	20	3	3
Celkem	87	12	13

Národní soutěž literárního projevu Evropa ve škole

Sborník vybraných literárních prací

21. ročník – 2011/2012

Redakce: PaedDr. Eva Schneiderová

Vydal: © Národní institut dětí a mládeže MŠMT

Sámova 3, Praha 10

Počet kusů: 200

ISBN 978-80-87449-25-7